

IZVJEŠTAJ

o učešću delegacije Vlade Crne Gore, koju je predvodila prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, na Samitu o transformaciji obrazovanja (Transforming Education Summit +4 – TES+4), koji se održao od 9. do 12. jula 2026. godine, u sjedištu UNESCO-a u Parizu, Republika Francuska

Delegacija Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija učestvovala je na Samitu o transformaciji obrazovanja (TES+4), održanom u organizaciji UNESCO-a, na osnovu zvaničnog poziva ove organizacije. Samit predstavlja nastavak globalne inicijative pokrenute 2022. godine, sa ciljem sveobuhvatne evaluacije napretka država u sprovođenju reformi obrazovnih sistema, kao i reafirmacije političke odgovornosti za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja, posebno Cilja 4 – obezbjeđivanje inkluzivnog, pravednog i kvalitetnog obrazovanja i promovisanje cjeloživotnog učenja za sve.

Samit je okupio više od 40 ministara obrazovanja i visoke predstavnike međunarodne zajednice, čime je potvrđen njegov karakter ključne globalne platforme za usaglašavanje obrazovnih politika i definisanje strateških pravaca razvoja. U tom kontekstu, jasno je artikulirana zajednička poruka da status quo u obrazovanju više nije prihvatljiv, te da izostanak odlučnih reformi predstavlja direktan rizik za društveni i ekonomski razvoj država. Posebno je naglašena potreba za snažnijim političkim liderstvom, odgovornošću i uspostavljanjem mehanizama koji obezbjeđuju mjerljive i održive rezultate.

U okviru Samita organizovana je i sesija „Education Solutions Marketplace“, kao operativna platforma za predstavljanje konkretnih rješenja i inovativnih pristupa u oblasti obrazovanja. Ministarka prof. dr Anđela Jakšić Stojanović predstavila je reformski okvir Crne Gore, naglašavajući da obrazovanje nije samo sektor javne politike, već temelj ukupne društvene stabilnosti, konkurentnosti i dugoročnog razvoja države.

Tokom Samita, ministarka je učestvovala i na ministarskom panelu zajedno sa kolegama ministrima iz San Marina, Gruzije i Kuvajta kao i zamjenicom generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, gdje su razmatrani ključni izazovi transformacije obrazovnih sistema u uslovima ubrzanih globalnih promjena. U svom obraćanju jasno je istakla da bez suštinske i systemske transformacije obrazovanja nema održivog razvoja, te da države moraju preuzeti punu političku odgovornost za rezultate svojih reformi. Naglašeno je da je vrijeme parcijalnih i fragmentisanih pristupa prevaziđeno, te da su neophodne hrabre, koherentne i dugoročne politike koje obrazovanje pozicioniraju kao apsolutni prioritet javnog djelovanja.

Ministarka je dodatno ukazala da Strategija reforme obrazovanja 2025–2035 predstavlja krovni okvir za transformaciju sistema, zasnovan na principima kvaliteta, inkluzivnosti i relevantnosti obrazovanja za savremeno društvo. Posebno je istaknuto da obrazovni sistem mora evoluirati iz modela koji reprodukuje znanje u sistem koji generiše znanje, razvija kritičko mišljenje i osposobljava pojedince za aktivno učešće u savremenim društvenim i ekonomskim tokovima.

U tom kontekstu, naglašena je implementacija Okvira nacionalnog kurikuluma zasnovanog na ishodima učenja i kompetencijama, kao i strateški pristup digitalnoj transformaciji obrazovanja, pri čemu je jasno istaknuto da digitalizacija nije sama sebi svrha, već ključni instrument za unapređenje kvaliteta, dostupnosti i otpornosti obrazovnog sistema. Paralelno, ukazano je na značaj jačanja sistema praćenja,

evaluacije i izvještavanja, kao neophodnog preduslova za odgovorno upravljanje javnim politikama.

Posebna pažnja posvećena je principima jednakosti i inkluzije, uz nedvosmislenu poruku da nijedno dijete ne smije biti izostavljeno iz obrazovnog sistema, te da države imaju obavezu da kroz svoje politike obezbijede jednake mogućnosti za sve. Istovremeno, naglašena je potreba snažnijeg povezivanja obrazovanja i tržišta rada, kroz razvoj funkcionalnih znanja i unapređenje saradnje sa privrednim sektorom.

Delegacija Crne Gore aktivno je učestvovala u plenarnim i tematskim diskusijama, dodatno potvrđujući jasnu opredijeljenost države ka sprovođenju reformi u skladu sa međunarodnim standardima i najboljim praksama, uz primjenu principa donošenja odluka zasnovanih na dokazima i podacima. U tom smislu, posebno je istaknuto da kredibilitet obrazovnih politika direktno zavisi od njihove implementacije i konkretnih rezultata na terenu.

Na marginama Samita, ministarka je imala bilateralni sastanak sa pomoćnikom generalnog direktora UNESCO-a za obrazovanje, prof. dr Qun Chenom, tokom kojeg je potvrđena obostrana spremnost za dalje produbljivanje saradnje. Razgovori su bili usmjereni na konkretizaciju podrške u implementaciji strateških reformi, sa posebnim fokusom na digitalnu transformaciju, jačanje institucionalnih kapaciteta i razvoj politika zasnovanih na podacima. Ocijenjeno je da Crna Gora predstavlja kredibilnog i pouzdanog partnera u sprovođenju međunarodnih obrazovnih inicijativa.

Učešće delegacije Crne Gore na Samitu o transformaciji obrazovanja (TES+4) dodatno je osnažilo međunarodnu poziciju države u oblasti obrazovnih politika i potvrdilo njenu jasnu i nedvosmislenu opredijeljenost ka sprovođenju sveobuhvatnih reformi. Istovremeno, ostvareni kontakti i razmjena iskustava sa brojnim ministrima i međunarodnim partnerima predstavljaju važan instrument za dalje unapređenje nacionalnih politika.

Zaključno, Samit je još jednom potvrdio da je transformacija obrazovanja pitanje od najvišeg strateškog značaja, koje zahtijeva kontinuiranu političku posvećenost, snažno liderstvo i koordinisano djelovanje svih relevantnih aktera, uz jasno mjerljive ciljeve i odgovornost za ostvarene rezultate.

Delegaciju Crne Gore činili su:

- Prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija;
- Nj.E. Dubravka Lalović, ambasadorica Crne Gore u Republici Francuskoj;
- Mr Dragana Četković, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanje i studentski standard, Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija;
- Marko Šljukić, sekretar Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija;

PREDLOG ZAKLJUČKA:

1. Vlada je usvojila Izvještaj o učešću delegacije Vlade Crne Gore, koju je predvodila prof. dr Anđela Jakšić Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, na Samitu o transformaciji obrazovanja (Transforming Education Summit +4 – TES+4), koji se održao od 9. do 12. jula 2026. godine, u sjedištu UNESCO-a u Parizu, Republika Francuska.